

Relevantnosť informácií o vlastnom imaní prezentovaných v individuálnej účtovnej závierke zostavenej podľa IFRS

Anna Šlosárová¹

Abstrakt

Používatelia informácií z účtovníctva vyžadujú, aby informácie prezentované v účtovnej závierke boli pre nich užitočné. Základnou vlastnosťou užitočnosti informácií je ich relevantnosť. Objektom skúmania príspevku je prezentovanie informácií o jednej zložke účtovnej závierky – o vlastnom imaní v individuálnej účtovnej závierke zostavenej podľa IFRS v znení prijatom Európskou úniou. Cieľom príspevku je na základe teoretických poznatkov o požadovanej prezentácii informácií o vlastnom imaní v jednotlivých súčiastiach účtovnej závierky identifikovať tie informácie, ktoré sú pre používateľa relevantné vo vzťahu ku konkrétnej účtovnej jednotke. Na tento účel najskôr uvádzame teoretické poznatky o súčiastiach individuálnej účtovnej závierky zostavenej podľa IFRS so zameraním na prezentáciu informácií o vlastnom imaní. Skúmanú problematiku ilustrujeme na príklade troch účtovných jednotiek z oblasti automobilového priemyslu. Vychádzame z údajov zverejnených vo verejnej časti registra účtovných závierok. Pomocou fundamentálnej finančnej analýzy vyhodnocujeme údaje o vlastnom imaní samostatne v každej z analyzovaných účtovných závierok. V závere uvádzame základné poznatky získané analýzou a komparáciou prezentácie informácií o vlastnom imaní v účtovnej závierke z pohľadu ich relevantnosti pre používateľa.

Kľúčové slová

individuálna účtovná závierka, súčasti individuálnej účtovnej závierky zostavenej podľa IFRS, vlastné imanie, relevantnosť informácií o vlastnom imaní pre používateľa

Abstract

The users of accounting information demand the information presented in the financial statements to be useful for them. The primary characteristics of usefulness is their relevance. The research object of the contribution is presentation of information about one financial statements' item – about the equity in the individual financial statements prepared in conformity with IFRS in accordance with regulation of the European Parliament and of the Council. The purpose of the contribution is, based on theoretical knowledge about demanded presentation of information of equity in components of the financial statements, to identify information that are relevant for users in relation to certain accounting entity. For this purpose we mention theoretical knowledge about components of the individual financial statements prepared in conformity with IFRS focused on presentation of equity. The examined issues we illustrate on examples of three accounting entities from automobile industry based on the data that are published in public part of financial statements' register. Using fundamental financial analysis we evaluate equity information separately in each of analysed financial statements. In conclusion we state basic knowledge acquired by analysis and comparison of presentation of equity information in the financial statements from the relevance point of view for users.

Key words

Individual financial statements, components of individual financial statements prepared in conformity with IFRS, equity, relevance of equity information for users

¹ prof. Ing. Anna Šlosárová, PhD., Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra účtovníctva a audítorstva, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, anna.slosarova@euba.sk.

JEL classification
M40, M41**1 Úvod**

Účtovná závierka slúži ako zdroj informácií pre rôznych používateľov pri ich rozhodovaní sa vo vzťahu ku konkrétnej účtovnej jednotke. Z uvedeného dôvodu musí poskytovať verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky. Informácie, ktoré účtovná jednotka prezentuje a zverejňuje v účtovnej závierke, musia byť pre používateľa užitočné. Základnou vlastnosťou užitočnosti informácií pre používateľa pri jeho rozhodovaní vo vzťahu ku konkrétnej účtovnej jednotke, je **relevantnosť informácií**. Informácia prezentovaná v účtovnej závierke je pre používateľa relevantná, ak má rozhodujúci vplyv na jeho schopnosť rozhodovať sa o budúcich udalostiach alebo na potvrdenie toho, čo očakával, prípadne na opravu, resp. úpravu jeho očakávaní. Pomáha mu tak odstraňovať neistotu pri prijímaní rozhodnutí.

V účtovnej závierke sa prezentuje veľké množstvo informácií. Jedna zložka (prvok) účtovnej závierky je vlastné imanie. „Vlastné imanie tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku podnikateľa podľa osobitného predpisu.“ (Obchodný zákonník, § 6 ods. 4) Osobitným predpisom na tento účel je zákon o účtovníctve. Ak však účtovná jednotka, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky, zostavuje účtovnú závierku podľa IFRS (angl. International Financial Reporting Standards – Medzinárodné štandardy finančného vykazovania) v znení prijatom Európskou úniou, vykazovanie a zverejňovanie informácií o vlastnom imaní musí byť aj v súlade s účtovnými zásadami a účtovnými metódami koncipovanými v IFRS.

Objektom skúmania príspevku je prezentovanie informácií o vlastnom imaní v individuálnej účtovnej závierke zostavenej podľa IFRS v znení prijatom Európskou úniou. **Cieľom príspevku** je na základe teoretických poznatkov o požadovanej prezentácii informácií o vlastnom imaní v jednotlivých súčiastiach účtovnej závierky identifikovať tie informácie, ktoré sú pre používateľa relevantné vo vzťahu ku konkrétnej účtovnej jednotke. Skúmanú problematiku ilustrujeme na príklade troch účtovných jednotiek z oblasti automobilového priemyslu: *SK NACE 29100 Výroba motorových vozidiel*. Vychádzame z účtovných závierok zverejnených vo verejnej časti registra účtovných závierok za účtovné obdobie kalendárny rok 2016 týchto účtovných jednotiek:

- VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.,
- PCA Slovakia, s. r. o.,
- Kia Motors Slovakia, s. r. o.

Pri napĺňaní cieľa príspevku využívame **fundamentálnu finančnú analýzu**, ktorou vyhodnocujeme údaje o vlastnom imaní vybrané z účtovných závierok uvedených spoločností, a na základe našich skúseností a poznatkov analyzujeme spôsob prezentácie a kvalitu prezentovaných informácií o vlastnom imaní príslušnej účtovnej jednotky. Uvedený prístup by mohol napomôcť používateľovi informácií z účtovnej závierky zostavenej podľa IFRS v znení prijatom Európskou úniou účtovnou jednotkou, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky, pri posudzovaní relevantnosti informácií o vlastnom imaní prezentovaných **predovšetkým vo výkaze zmien vlastného imania**. Pri analýze uplatníme selekciu a budeme vychádzať len z údajov za účtovné obdobie kalendárny rok 2016.

2 Súčasti individuálnej účtovnej závierky zostavenej podľa IFRS so zameraním na prezentáciu informácií o vlastnom imaní

Cieľom účtovnej závierky zostavenej na všeobecný účel podľa IFRS je poskytovanie informácií o finančnej situácii, finančnej výkonnosti a peňažných tokoch širokému okruhu používateľov, pre ktorých tieto informácie slúžia na prijímanie ekonomických rozhodnutí. Účtovná závierka tiež informuje o tom, ako manažment hospodáril so zverenými zdrojmi.

Na splnenie cieľa účtovnej závierky sa v nej poskytujú informácie o jednotlivých zložkách (prvkoch) účtovnej závierky. Zložkami účtovnej závierky sa rozumejú širšie skupiny informácií, ktoré sú zlúčené podľa ich ekonomickej podstaty a podľa *IAS 1 – Prezentácia účtovnej závierky* (IAS 1.9) sú nimi:

- a) aktíva,
- b) záväzky,
- c) vlastné imanie,
- d) výnosy a náklady vrátane ostatných výnosov (prírastkov) a ostatných nákladov (úbytkov),
- e) vklady vlastníkov a rozdeľovania vlastníkom v rámci právomoci vlastníkov,
- f) peňažné toky.

Vlastné imanie – vlastný kapitál (angl. Equity) je suma aktív účtovnej jednotky, ktorá zostáva po odpočítaní všetkých jej záväzkov. Ide teda o rozdielovú veličinu. Vlastné imanie má v každej účtovnej jednotke svoju štruktúru a tá závisí od právnej úpravy v krajine, v ktorej účtovná jednotka sídli.

Zložky účtovnej závierky sa prezentujú v jednotlivých súčastiach účtovnej závierky. Štruktúru úplnej účtovnej závierky tvoria tieto súčasti (IAS 1.10):

- a) výkaz o finančnej situácii (resp. súvaha) ku koncu obdobia, (angl. Statement of Financial Position, resp. Balance Sheet),
- b) výkaz zisku alebo straty a ostatných súčastí komplexného výsledku za obdobie, (angl. Statement of Profit or Loss and other Comprehensive Income),
- c) výkaz zmien vlastného imania za obdobie, (angl. Statement of Changes in Equity)
- d) výkaz o peňažných tokoch za obdobie, (angl. Statement of Cash Flows),
- e) poznámky (angl. Notes) obsahujúce významné účtovné politiky a ďalšie vysvetľujúce informácie, porovnávacie informácie za predchádzajúce obdobie,
- f) výkaz o finančnej situácii k začiatku predchádzajúceho obdobia, ak účtovná jednotka uplatňuje účtovnú politiku retrospektívne alebo retrospektívne prehodnocuje položky vo svojej účtovnej závierke alebo ak reklasifikuje položky vo svojej účtovnej závierke.

Informácie o vlastnom imaní účtovná jednotka prezentuje v súvahe, vo výkaze zmien vlastného imania, vo výkaze o peňažných tokoch a v poznámkach.

V **súvahe** sa podľa IAS 1.54 vyžadujú vykázat len informácie o základnom imaní a rezervných fondoch. Zároveň sa v IAS 1.55 uvádza, že účtovná jednotka prezentuje v súvahe aj ďalšie riadkové položky, ak to pomáha pochopiť finančnú situáciu účtovnej jednotky. Z dôvodu vybilancovania súvahy sa v nej uvádza aj riadková položka *Nerozdelený zisk/strata*.

Vo **výkaze zmien vlastného imania** sa prezentuje (IAS 1.106):

- a) celkový komplexný výsledok za obdobie,
- b) vplyvy spätného uplatnenia alebo spätnej zmeny vykazovania v súlade s *IAS 8 – Účtovná politika, zmeny v účtovných odhadoch a chyby*, a to pre každú zložku vlastného imania,
- c) pre každú zložku vlastného imania (napr. vložený kapitál = základné imanie; nerozdelené zisky; kumulovaný zostatok každej triedy ostatných súčastí komplexného výsledku = kurzové rozdiely, Fond z precenenia, ...) porovnanie účtovnej hodnoty na

začiatku a na konci obdobia vykazovania, s osobitným zverejnením každej zmeny vyplývajúcej:

- zo zisku alebo straty,
- z každej položky v ostatných súčiastiach komplexného výsledku,
- z transakcií s vlastníkami (oddelené plnenia vlastníkami, rozdelenie vlastníkom a zmeny vlastníckych podielov).

Zmena vlastného imania (t. j. jeho zvýšenie alebo zníženie) znamená zvýšenie alebo zníženie čistých aktív. Zmeny vlastného imania spôsobujú:

- výnosy a náklady vykázané v zisku alebo strate,
- výnosy a náklady ovplyvňujúce vlastné imanie (precenenie),
- transakcie s vlastníkami.

Ak vylúčime vplyvy transakcií s vlastníkami (vklady a výbery), potom celková zmena vlastného imania počas obdobia je súčet výnosov a nákladov (náklady mínus), vrátane ostatných výnosov – ziskov (angl. gains) a ostatných nákladov – strát (angl. losses) vytvorených aktivitami účtovnej jednotky v účtovnom období.

Účtovanie vplyvu zmeny účtovnej zásady a opravy chýb s dopadom na vlastné imanie nie sú úpravy vlastného imania, ale úpravy začiatočného stavu nerozdeleného zisku/neuhradenej straty.

Dividendy sa môžu prezentovať len ako rozdelenie vlastníkom, t. j. vo výkaze zmien vlastného imania alebo v poznámkach.

Vo **výkaze o peňažných tokoch** sa podľa IAS 7 prezentujú peňažné toky (príjmy a výdavky), ktoré spôsobujú zmeny vo výške a štruktúre vlastného imania, ako peňažné toky z finančnej činnosti. Tieto informácie sú podľa IAS 7.17 užitočné pri predpokladaní nárokov na budúce peňažné toky osobami, ktoré poskytujú účtovnej jednotke vlastný kapitál.

V **poznámkach účtovnej závierky** sa prezentujú doplňujúce a vysvetľujúce informácie o vlastnom imaní vo väzbe na tie, ktoré sú uvedené v súvahe, vo výkaze zmien vlastného imania a vo výkaze o peňažných tokoch.

Z právneho hľadiska je celková výška vlastného imania dôležitý ukazovateľ, ktorý vyjadruje nároky vlastníka (vlastníkov) účtovnej jednotky na jej majetok. Vlastné imanie je pojem abstraktný, nevzťahuje sa na konkrétne druhy majetku. Preto sa aj vyčísluje ako rozdiel majetku a záväzkov účtovnej jednotky. Rozdiel majetku a záväzkov v každom type účtovnej jednotky upravuje príslušná právna norma, ktorá upravuje vecnú stránku činnosti účtovnej jednotky. Ekonomická stránka pojmu vlastné imanie v obchodných spoločnostiach je upravená v Obchodnom zákonníku. Samotný pojem vlastné imanie je však pojem účtovníctva podnikateľov. Do veľkej miery ho ovplyvňuje aj právna úprava platná pre krajiny Európskej únie, konkrétne najmä *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS, v znení neskorších predpisov*.

Štruktúru vlastného imania v obchodných spoločnostiach v podnikateľskej účtovnej jednotke v SR tvoria tieto hlavné položky:

- **Základné imanie**, ktoré predstavuje trvalý vlastný zdroj majetku, ktorý do podnikania vložil (vložili) vlastník (vlastníci) pri vzniku spoločnosti alebo neskôr pri jeho zvyšovaní. Výška základného imania, jeho zvyšovanie, prípadne znižovanie, sa zapisuje do obchodného registra. Zvyšovať a znižovať základné imanie môže spoločnosť len na základe rozhodnutia príslušného orgánu, napr. v akciovnej

- spoločnosti na základe rozhodnutia valného zhromaždenia akcionárov, v spoločnosti s ručením obmedzeným na základe rozhodnutia valného zhromaždenia spoločníkov.
- *Kapitálové fondy*, ktoré sú vlastným zdrojom majetku, obvykle sa však tvoria z externých zdrojov, napr. darovaním majetku od spoločníkov, vkladom spoločníkov do rezervného fondu pri vzniku účtovnej jednotky, z peňažných príspevkov a nepeňažných príspevkov do kapitálového fondu z príspevkov. Okrem toho sa kapitálové fondy tvoria z emisného ážia a z precenenia majetku na základe právnych predpisov.
 - *Fondy tvorené zo zisku* sa vytvárajú z dosiahnutého účtovného zisku účtovnej jednotky pri jeho rozdeľovaní. Dôležitým dlhodobým zdrojom majetku je zákonný rezervný fond, ktorý sa povinne tvorí napríklad v akciovej spoločnosti do výšky 20 % základného imania, v spoločnosti s ručením obmedzeným do výšky 10 % základného imania. K fondom tvoreným zo zisku patria aj štatutárne fondy (tvoria sa na základe rozhodnutia štatutárneho orgánu spoločnosti, napr. z rozhodnutia predstavenstva sa môže tvoriť fond na investičnú činnosť) a ostatné fondy podľa rozhodnutia účtovnej jednotky.
 - *Prevedené výsledky hospodárenia minulých rokov* môžu byť vo forme nerozdeleného zisku minulých rokov (tento zdroj zvyšuje vlastné zdroje majetku) alebo vo forme neuhradenej straty minulých rokov (ktorá znižuje výšku vlastného imania).
 - *Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení*, čo je výsledok hospodárenia vo forme účtovného zisku alebo účtovnej straty, ktorý účtovná jednotka dosiahla v bezprostredne predchádzajúcom účtovnom období, teda v účtovnom období, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka. Je novovytvoreným vlastným zdrojom a v prípade účtovného zisku sa v nasledujúcom účtovnom období rozdeľuje podľa rozhodnutia príslušného orgánu účtovnej jednotky (napr. formou prídeltu do rezervného fondu, akcionárom alebo spoločníkom, na úhradu straty minulých rokov a pod.). V prípade účtovnej straty sa účtujú napríklad pohľadávky voči spoločníkom na jej úhradu, aby neznižovala výšku vlastného imania, alebo sa uhradí zo zisku minulých rokov a pod.

3 Informácie o vlastnom imaní z individuálnych účtovných závierok vybraných účtovných jednotiek

Informácie o vlastnom imaní sme vybrali z individuálnych účtovných závierok troch účtovných jednotiek, ktorých hlavným predmetom činnosti je výroba motorových vozidiel. Údaje sme prevzali z verejnej časti registra účtovných závierok spoločností: VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., PCA Slovakia, s. r. o., Kia Motors Slovakia, s. r. o., za účtovné obdobie kalendárny rok 2016.

3.1 VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.

V tabuľke 1 sú uvedené údaje o vlastnom imaní vybrané zo súvahy spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s. Je z nej zrejmalá základná štruktúra vlastného imania spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., ktorú prezentovala v súvahe za dve účtovné obdobia, a tiež číslo poznámky (Pozn.), pod ktorým účtovná jednotka uviedla doplňujúce informácie k súvahe v oblasti vlastného imania v poznámkach. Z hľadiska použitej terminológie účtovná jednotka vychádza z označení položiek vlastného imania tak, ako je to v slovenskej právnej úprave účtovníctva podnikateľov. Preto sú tieto pojmy pre používateľa informácií z účtovnej závierky zrozumiteľné. Zvláštnosťou je, že IFRS nevyžadujú vykazovať ako samostatnú položku vlastného imania výsledok hospodárenia za účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka. Tento výsledok hospodárenia je už zahrnutý v položke

nerozdelený zisk. Je preto dôležité vedieť, že tento údaj používateľ zistí až z výkazu zisku alebo straty a ostatných súčastí komplexného výsledku za obdobie.

Tab. 1: *Vlastné imanie spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., v tis. eur*

VLASTNÉ IMANIE	Pozn.	31. decembra 2016	31. decembra 2015
Základné imanie	10	109 598	109 598
Zákonný rezervný fond	10	21 920	21 920
Nerozdelený zisk	10	1 218 815	1 201 491
Vlastné imanie spolu		1 350 333	1 333 009
Záväzky spolu		1 524 179	1 015 923
Pasíva spolu		2 874 512	2 348 932
Aktíva spolu		2 874 512	2 348 932

Zdroj: Register účtovných závierok – výňatok z výkazu o finančnej situácii (súvahy) zostaveného k 31. decembru 2016

Účtovná jednotka VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., v účtovnej závierke prezentuje dva výkazy:

- výkaz ziskov a strát, v ktorom je zisk po zdanení za rok 2016 vykázaný v sume 145 344 tis. eur a
- výkaz súhrnných ziskov a strát, v ktorom je zisk po zdanení v sume 145 344 tis. eur, a položky, ktoré neovplyvňujú zisk a stratu. Ide o položky, ktoré sa účtujú s vplyvom na vlastné imanie a konkrétne je to zmena rezervy z precenenia – emisné kvóty CO₂ v sume – 561 tis. eur.

V rovnakej sume sa prezentuje výsledok hospodárenia za účtovné obdobie aj vo výkaze zmien vlastného imania, ktorý je uvedený v tabuľke 2.

Z hľadiska použitej terminológie je vo výkaze zmien vlastného imania nesprávne použitý pojem *rezerva* namiesto pojmu *rezervný fond z precenenia*, resp. *fond z precenenia*. Pod pojmom oceňovacie rezervy sa rozumejú oceňovacie rozdiely z precenenia, čo potvrdzuje aj označenie riadka „Tvorba rezervy z precenenia“. Keby išlo o rezervu, účtovala by sa do nákladov a ovplyvňovala by výsledok hospodárenia, ktorý sa prezentuje vo výkaze ziskov a strát.

Z výkazu zmien vlastného imania vie používateľ zistiť štruktúru komplexného výsledku za dve účtovné obdobia. Za účtovné obdobie kalendárny rok 2016 je takáto:

- Zisk po zdanení v sume 145 344 tis. eur,
- Oceňovacie rozdiely z precenenia emisných kvót – 561 tis. eur (znamienko mínus znamená, že na účte vlastného imania je konečný zostatok na strane Má dať),
- Spolu komplexný výsledok 144 783 tis. eur (t. j. 145 344 – 561).

Dôležitou informáciou pre používateľa, ktorú poskytuje výkaz zmien vlastného imania, je informácia o transakciách s vlastními. Z tabuľky 2 je zrejmé, že v roku 2016 boli vyplatené dividendy v sume 127 459 tis. eur. Z výkazu zmien vlastného imania teda vidíme aj to, že bola rozdelená celá suma zisku dosiahnutá v účtovnom období kalendárny rok 2015.

Tab. 2: Výkaz zmien vlastného imania spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., v tis. eur

	Základné imanie	Zákonný rezervný fond	Oceňovacie rezervy	Nerozdeľený zisk	Vlastné imanie spolu
Stav k 1. januáru 2016	109 598	21 920	653	1 200 838	1 333 009
Komplexný výsledok za účtovné obdobie					
Zisk po zdanení / celkový súhrnný zisk	-	-	-	145 344	145 344
Tvorba rezervy z precenenia – emisné kvóty CO₂	-	-	- 561	-	- 561
Komplexný výsledok za účtovné obdobie spolu	-	-	- 561	145 344	144 783
Transakcie s vlastníkmi					
Vyplatenie dividend	-	-	-	- 127 459	- 127 459
Transakcie s vlastníkmi spolu	-	-	-	- 127 459	- 127 459
Stav k 31. decembru 2016	109 598	21 920	92	1 218 723	1 350 333
Stav k 1. januáru 2015	109 598	21 920	223	1 197 628	1 329 369
Komplexný výsledok za účtovné obdobie					
Zisk po zdanení / celkový súhrnný zisk	-	-	-	127 459	127 459
Tvorba rezervy z precenenia – emisné kvóty CO₂	-	-	430	-	430
Komplexný výsledok za účtovné obdobie spolu	-	-	430	127 459	127 889
Transakcie s vlastníkmi					
Vyplatenie dividend	-	-	-	- 124 249	- 124 249
Transakcie s vlastníkmi spolu	-	-	-	- 124 249	- 124 249
Stav k 31. decembru 2015	109 598	21 920	653	1 200 838	1 333 009

Zdroj: Register účtovných závierok – výkaz zmien vlastného imania za obdobie od 1. januára do 31. decembra 2016

Dôležité sú aj doplňujúce informácie uvedené v poznámkach účtovnej závierky. V účtovnej závierke spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., zverejnenej v registri účtovných závierok, sa v poznámkach k účtovným výkazom pod č. 10 uvádza:

„10. VLASTNÉ IMANIE**Základné imanie**

Celkový počet schválených a emitovaných kmeňových akcií je 7, ich nominálne hodnoty sú rozdelené nasledovne:

Počet akcií	Nominálna hodnota akcie v eurách	
	k 31. decembru 2016	k 31. decembru 2015
1	65 851 922	65 851 922
1	33 194	33 194
3	3 319 392	3 319 392
1	46 719 707	46 719 707
1	24 348 644	24 348 644
7	146 911 642	146 911 642

Nominálna hodnota akcií zodpovedá výške s nimi spojených hlasovacích práv a práva podielu na zisku. Základné imanie je splatené v plnej výške. Nominálna hodnota akcie v eurách k 31. decembru 2009 bola vypočítaná z hodnôt v SKK konverzným kurzom 1 euro = 30,126 SKK po dátume zavedenia eura v Slovenskej republike. Výška základného imania uvedená v súvahe predstavuje základné imanie prepočítané do funkčnej meny historickým výmenným kurzom v súlade s IAS 21. V rokoch 2016 a 2015 nedošlo k žiadnej zmene počtu ani nominálnej hodnoty akcií.

Návrh na rozdelenie zisku Spoločnosti za rok 2016 bude predložený valnému zhromaždeniu akcionárov v roku 2017. Vedenie Spoločnosti navrhuje zisk za rok 2016 vyplatiť vo forme dividend akcionárovi.

Zákonný rezervný fond možno použiť iba na krytie strát. Podľa zákonných predpisov Slovenskej republiky musí Spoločnosť prideliť do zákonného rezervného fondu najmenej 10 % svojho zisku bežného obdobia, až do dosiahnutia výšky 20 % základného imania. Spoločnosť si tento záväzok splnila.“

Z informácie uvedenej v poznámkach sme zistili, že:

- nominálna hodnota akcií je iná, ako je výška základného imania, resp. výška súčtu základného imania a zákonného rezervného fondu. V prípade, že by sme chceli zistiť dôvod, musíme hľadať ďalšie informácie, či už v poznámkach účtovnej závierky, vo výročnej správe spoločnosti, prípadne aj vo výpise z obchodného registra spoločnosti,
- vedenie Spoločnosti navrhlo zisk za rok 2016 vyplatiť vo forme dividend akcionárovi,
- zákonný rezervný fond je vytvorený v požadovanej výške 20 % zo základného imania.

3.2 PCA Slovakia, s. r. o.

V tabuľke 3 sú uvedené údaje o vlastnom imaní vybrané zo súvahy spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o.

Tab. 3: Vlastné imanie spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o., v tis. eur

VLASTNÉ IMANIE	Pozn.	31. december 2016	31. december 2015
Základné imanie	19	119 505	119 505
Rezervný fond a iné rezervy	20	11 950	11 950
Zisky a straty poistnej matematiky		(48)	60
Nerozdelený zisk / (strata)		36 387	77 488
Vlastné imanie celkom		167 793	209 003
Závazky celkom		527 086	416 690
Vlastné imanie a záväzky celkom		694 879	625 693
Aktíva celkom		694 879	625 693

Zdroj: Register účtovných závierok – výňatok z výkazu o finančnej situácii (súvahy) zostaveného k 31. decembru 2016

Z tabuľky 3 je zrejmá základná štruktúra vlastného imania spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o., ktorú prezentovala v súvahe za dve účtovné obdobia, a tiež číslo poznámky (Pozn.), pod ktorým účtovná jednotka uviedla doplňujúce informácie k súvahe v oblasti vlastného imania v poznámkach. Z hľadiska použitej terminológie účtovná jednotka v podstate vychádzala z označení položiek vlastného imania v SR, pričom využila možnosť doplniť si vlastné položky (predpokladáme, že pristúpila k tomu z hľadiska významnosti). Takouto položkou sú „Zisky a straty poistnej matematiky“, ktoré účtovala s vplyvom na vlastné imanie (nie ako náklad alebo výnos). Okrem toho na označenie fondu použila účtovná jednotka nesprávny pojem *rezervy*, a to v položke „Rezervný fond a iné rezervy“. Rovnako ako v prípade predchádzajúcej spoločnosti, aj PCA Slovakia, s. r. o., má sumu výsledku hospodárenia za účtovné obdobie, za ktoré zostavila účtovnú závierku, zahrnutú v položke Nerozdelený zisk/(strata).

PCA Slovakia, s. r. o., prezentuje v účtovnej závierke Výkaz zisku a straty a ostatných komplexných výsledkov ako jeden výkaz, v ktorom vykazuje:

- Zisk po zdanení v sume 35 382 tis. eur,
- Ostatný komplexný výsledok (108) tis. eur
- Spolu komplexný výsledok 35 274 tis. eur

Suma uvedená v zátvorke (108) predstavuje zápornú hodnotu.

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie, ktorým je zisk po zdanení, sa prezentuje v rovnakej sume aj vo výkaze zmien vlastného imania, ktorý je uvedený v tabuľke 4.

Tab. 4: Výkaz zmien vlastného imania spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o., v tis. eur

	Základ- né imanie	Rezer- vný fond	Rezer- vy*	Zisky a straty poistnej matema- tiky	Neroz- delený zisk / (strata)	Celkom
Stav k 1. januáru 2015	119 505	11 950	50 586	-	29 626	211 667
Výplata dividend	-	-	-	-	(29 626)	(29 626)
Prídel do rezervného fondu zo štatutárneho zisku	-	-	-	-	-	-
Zúčtovanie kumulatívnej rezervy z prepočtu na funkčnú menu	-	-	(50 586)	-	50 586	-
Komplexný výsledok	-	-	-	-	26 902	26 902
Ostatný komplexný výsledok	-	-	-	60	-	60
Stav k 31. decembru 2015	119 505	11 950	0	60	77 488	209 003
Výplata dividend	-	-	-	-	(76 483)	(76 483)
Prídel do rezervného fondu zo štatutárneho zisku	-	-	-	-	-	-
Zúčtovanie kumulatívnej rezervy z prepočtu na funkčnú menu	-	-	-	-	-	-
Komplexný výsledok	-	-	-	-	35 382	35 382
Ostatný komplexný výsledok	-	-	-	(108)	-	(108)
Stav k 31. decembru 2016	119 505	11 950	-	(48)	36 387	167 793

*Kumulatívna rezerva z prepočtu na funkčnú menu.

Zdroj: Register účtovných závierok – výkaz zmien vlastného imania k 31. decembru 2016 a 2015

V porovnaní s účtovnou závierkou spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., je výkaz zmien vlastného imania spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o., zostavený v inom časovom slede – najskôr sú uvedené údaje za účtovné obdobie kalendárny rok 2015 a potom 2016.

Z hľadiska použitej terminológie je vo výkaze zmien vlastného imania nesprávne použitý pojem *rezerva* namiesto pojmu *rezervný fond z prepočtu na funkčnú menu*, ako to vyplýva z vysvetlivky uvedenej pod výkazom zmien vlastného imania (čo sme prevzali z účtovnej závierky spoločnosti). Aj stĺpcová položka „Zisky a straty poistnej matematiky“ nie je presne identifikovaná. Vo výkaze zmien vlastného imania je uvedená ako položka „Ostatný komplexný výsledok“, čo sa zhoduje s informáciou uvedenou vo Výkaze zisku a straty a ostatných komplexných výsledkov.

Z formálneho hľadiska sme zistili, že výkaz zmien vlastného imania obsahuje prázdne riadky. Nakoľko výška rezervného fondu zodpovedá zákonom stanovenej výške v oboch vykazovaných účtovných obdobiach, takýto riadok by sa vo výkaze zmien vlastného imania nemal objaviť. Iné je to pri položke „Zúčtovanie kumulatívnej rezervy z prepočtu na funkčnú menu“, kde v účtovnom období kalendárny rok 2015 účtovná jednotka má náplň a v účtovnom období kalendárny rok 2016 nemá náplň. V takýchto prípadoch IFRS vyžadujú uviesť aj porovnateľné údaje (aj keď sú nulové).

Vo výkaze zmien vlastného imania je uvedený riadok s názvom „Výplata dividend“, pričom ide o spoločnosť s ručením obmedzeným. Predpokladáme preto, že ide o výplatu

podielov na zisku spoločníkom. V porovnaní s výkazom zmien vlastného imania spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., výkaz zmien vlastného imania spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o., neobsahuje samostatnú časť označenú ako *Transakcie s vlastníkmi*, čím v podstate nespĺňa požiadavku IFRS a znižuje zrozumiteľnosť prezentovaných informácií.

Ako položka „Komplexný výsledok“ je uvedený zisk po zdanení, ktorý je v rovnakej sume vo výkaze ziskov a strát (35 382 tis. eur). Je zahrnutý v nerozdelenom zisku/(strate). Ako položka „Ostatný komplexný výsledok“ je tu rovnako ako vo výkaze ziskov a strát uvedený ostatný komplexný výsledok v sume (108).

V účtovnej závierke spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o., zverejnenej v registri účtovných závierok sa v poznámkach k účtovným výkazom pod č. 19 a pod č. 20 uvádza:

„19. ZÁKLADNÉ IMANIE

Výška upísaných a splatených vkladov spoločníkov v tis. eur:

	31. december 2016	31. december 2015
C AUTOMOBIL IMPORT, s. r. o. (predtým CITROEN SLOVAKIA, s. r. o.) PEUGEOT CITROEN AUTOMOBILES SA	119 505	119 505
Základné imanie celkom	119 505	119 505

Základné imanie bolo splatené v plnej výške a zapísané do Obchodného registra.

20. REZERVNÝ FOND A INÉ REZERVY

Zákonný rezervný fond vo výške 11 950 tis. eur (31. december 2015: 11 950 tis. eur) sa môže použiť na krytie strát z podnikania a na zvýšenie základného imania v súlade s platnou legislatívou.“

Z poznámok účtovnej závierky sme zistili, že v roku 2016 mala spoločnosť PCA Slovakia, s. r. o., jedného spoločníka a že rezervný fond je splatený v plnej požadovanej sume.

3.3 Kia Motors Slovakia, s. r. o.

V tabuľke 5 sú uvedené údaje o vlastnom imaní vybraté zo súvahy spoločnosti Kia Motors Slovakia, s. r. o.

Tab. 5: *Vlastné imanie spoločnosti Kia Motors Slovakia, s. r. o., v tis. eur*

VLASTNÉ IMANIE	Pozn.	31. decembra 2016	31. decembra 2015
Základné imanie	20	433 323	433 323
Zákonný rezervný fond	20	43 332	43 332
Nerozdelený zisk minulých období		424 130	375 015
Vlastné imanie celkom		900 785	851 670
Závázky celkom		1 258 652	1 338 346
Vlastné imanie a závázky celkom		2 159 437	2 190 016
Majetok celkom		2 159 437	2 190 016

Zdroj: Register účtovných závierok – výňatok z výkazu o finančnej situácii (súvahy) zostaveného k 31. decembru 2016

Z tabuľky 5 je zrejmá základná štruktúra vlastného imania spoločnosti Kia Motors Slovakia, s. r. o., ktorú prezentovala v súvahe za dve účtovné obdobia, a tiež číslo poznámky (Pozn.), pod ktorým účtovná jednotka uviedla doplňujúce informácie k súvahe v oblasti vlastného imania v poznámkach. Z hľadiska použitej terminológie účtovná jednotka vychádza z označení položiek vlastného imania tak, ako je to v slovenskej právnej úprave účtovníctva podnikateľov. Preto sú tieto pojmy pre používateľa informácií z účtovnej závierky zrozumiteľné. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka, je zahrnutý v položke nerozdelený zisk minulých rokov. Vieme ho však zistiť aj z Výkazu komplexného výsledku hospodárenia. Za účtovné obdobie kalendárny rok 2016 účtovná jednotka dosiahla zisk 213 991 tis. eur. Vo výkaze komplexného výsledku nevykazuje žiadne ostatné výsledky hospodárenia.

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie – zisk po zdanení, sa prezentuje v rovnakej sume aj vo výkaze zmien vlastného imania (v stĺpci „Nerozdelený zisk“).

Výkaz zmien vlastného imania spoločnosti Kia Motors Slovakia, s. r. o., (tab. 6) je zostavený v časovom slede najskôr za účtovné obdobie kalendárny rok 2015 a potom 2016.

Vo výkaze zmien vlastného imania je uvedený riadok s názvom „Výplata dividend“, pričom ide o spoločnosť s ručením obmedzeným. Predpokladáme preto, že ide o výplatu podielov na zisku spoločníkom. V porovnaní s výkazom zmien vlastného imania spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., výkaz zmien vlastného imania spoločnosti Kia Motors Slovakia, s. r. o., neobsahuje samostatnú časť označenú ako *Transakcie s vlastními*, čím v podstate nespĺňa požiadavku IFRS a znižuje zrozumiteľnosť prezentovaných informácií.

Zaujímavosťou je, že v porovnaní s predchádzajúcimi výkazmi zmien vlastného imania, výkaz zmien vlastného imania spoločnosti Kia Motors Slovakia, s. r. o., obsahuje stĺpec s poznámkou, a to s rovnakým číslom, ako je to uvedené v súvahe. Potvrďuje to nadväznosť súvahy a výkazu zmien vlastného imania v oblasti vlastného imania a zvyšuje zrozumiteľnosť pre používateľa informácií z účtovnej závierky.

Tab. 6: Výkaz zmien vlastného imania spoločnosti Kia Motors Slovakia, s. r. o., v tis. eur

	Poz- nám- ka	Základné imanie	Zákonný rezervný fond	Nerozdelený zisk	Celkom
Stav k 1. januáru 2015		433 323	30 154	351 293	814 770
Komplexný výsledok hospodárenia za rok		0	0	210 138	210 138
Prídel do zákonného rezervného fondu		0	13 178	-13 178	0
Výplata dividend		0	0	-173 238	-173 238
Stav k 31. decembru 2015	20	433 323	43 332	375 015	851 670
Stav k 1. januáru 2016		433 323	43 332	373 015	851 670
Komplexný výsledok hospodárenia za rok		0	0	213 991	213 991
Výplata dividend		0	0	-164 876	-164 876
Stav k 31. decembru 2016	20	433 323	43 332	424 130	900 785

Zdroj: Register účtovných závierok – výkaz zmien vlastného imania za rok končiaci sa 31. decembrom 2016

V účtovnej závierke spoločnosti Kia Motors Slovakia, s. r. o., zverejnenej v registri účtovných závierok sa v poznámkach k účtovným výkazom pod č. 20 uvádza:

„20. Vlastné imanie

Základné imanie

Registrované a upísané základné imanie Spoločnosti je 433 323 tisíc EUR k 31. decembru 2016 (31. decembra 2015: 433 323 tisíc EUR). Základné imanie je plne splatené. Jediný spoločník Spoločnosti má plné hlasovacie právo a právo na dividendy.

Zákonný rezervný fond

Spoločnosť je povinná na základe slovenských právnych predpisov tvoriť zákonný rezervný fond v minimálnej výške 5% z čistého zisku ročne do maximálnej výšky 10% registrovaného základného imania. Keďže tento fond dosiahol maximálnu hranicu, na základe Obchodného zákonníka nie je už povinný ďalší prídel. Zákonný rezervný fond sa môže použiť iba na krytie strát Spoločnosti.“

Tieto informácie zrozumiteľným spôsobom vysvetľujú informácie o základnom imaní a zákonomnom rezervnom fonde vykázanom v súvahe. Nesprávnosť vidíme len v použití pojmu *dividendy* namiesto pojmu *podieľ na zisku*.

4 Záver

Na príklade troch účtovných jednotiek, ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky a zostavujú účtovnú závierku podľa IFRS v znení prijatom Európskou úniou, sme zistili, že v ich účtovných závierkach boli zverejnené v podstate všetky relevantné informácie o vlastnom imaní. Z pohľadu ktoréhokoľvek používateľa informácií z účtovnej závierky je potrebné predovšetkým si uvedomiť, že všetky tri účtovné jednotky sú obchodné spoločnosti, avšak dva rôzne typy: akciová spoločnosť (VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.) a spoločnosti s ručením obmedzeným (PCA Slovakia, s. r. o., Kia Motors Slovakia, s. r. o.). Táto skutočnosť má vplyv na povinnú výšku základného imania aj zákonného rezervného fondu. V tabuľke 7 uvádzame

údaje o základnom imaní a zákonom rezervnom fonde v troch analyzovaných účtovných jednotkách.

Tab. 7: Základné imanie a zákonný rezervný fond v jednotlivých spoločnostiach v tis. eur

Ukazovateľ	VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.	PCA Slovakia, s. r. o.	Kia Motors Slovakia, s. r. o.
Základné imanie	109 598	119 505	433 323
Zákonný rezervný fond	21 920	11 950	43 332

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe účtovných závierok analyzovaných spoločností

Z tabuľky 7 vyplýva, že všetky tri analyzované spoločnosti majú výšku základného imania prevyšujúcu povinnú minimálnu sumu stanovenú Obchodným zákonníkom pre daný typ obchodnej spoločnosti. Kia Motors Slovakia, s. r. o., ktorá je spoločnosťou s ručením obmedzeným, má výšku základného imania 3,95-krát vyššiu ako je výška základného imania akciovej spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s. Zákonný rezervný fond majú všetky tri spoločnosti vytvorený v požadovanej sume.

Absolútne ukazovatele o vlastnom imaní, ktoré sme analyzovali, majú z pohľadu používateľa informácií z účtovnej závierky vo vzťahu na posúdenie finančného zdravia malú vypovedaciu schopnosť. Na vyhodnotenie finančného zdravia účtovnej jednotky sú vhodnejšie rôzne pomerové ukazovatele (napr. ukazovatele rentability, likvidity, zadlženosti). V našom príspevku, vzhľadom na obmedzený rozsah, sme sa týmto ukazovateľom nevenovali.

Na analýze informácií o vlastnom imaní sme preukázali, že údaje v jednotlivých výkazoch účtovnej závierky sú navzájom úzko prepojené. Informácie o vlastnom imaní sa nachádzajú v súvahe, vo výkaze zmien vlastného imania ale tiež vo výkaze zisku alebo straty a ostatných súčasti komplexného výsledku, a tiež vo výkaze o peňažných tokoch, pričom informácie o vlastnom imaní prezentované vo výkaze o peňažných tokoch neboli predmetom nášho skúmania. Týmto sa nám potvrdila téza, že účtovná závierka tvorí jeden celok a nie je možné dospieť k správnym záverom hodnotením len jedného či dvoch absolútnych ukazovateľov vybraných z jedného výkazu, pričom veľmi dôležité sú aj doplňujúce a vysvetľujúce informácie prezentované v poznámkach účtovnej závierky.

Nemenej dôležitý záver sa týka použitej terminológie. V analytickej časti príspevku sme poukázali na rôznorodosť (a často nesprávnosť) pri používaní pojmov súvisiacich s položkami vlastného imania.

Ak má informácia o vlastnom imaní používateľovi informácií z účtovnej závierky odstraňovať neistotu pri prijímaní rozhodnutia, musí mať primerané poznatky z oblasti vecnej stránky činnosti konkrétného typu účtovnej jednotky ale aj z oblasti účtovníctva. Informácie o vlastnom imaní, prezentované predovšetkým vo výkaze zmien vlastného imania, budú pre používateľa relevantné len vtedy, ak dokáže správne vyhodnotiť a interpretovať ukazovatele prezentované nielen v tomto výkaze, ale aj v ostatných súčastiach účtovnej závierky, a to vo vzájomných súvislostiach.

Príspevok bol spracovaný ako jeden z výstupov riešenia projektu APVV č. APVV-16-0602 „Zvyšovanie relevantnosti účtovných informácií v SR – od nákladov k hodnote“.

Literatúra

- [1] Blahušiaková, M. (2010). *Súvaha ako súčasť účtovnej závierky*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM.
- [2] Farkaš, R. (2012). *Vlastné imanie obchodných spoločností. Účtovné aspekty*. Bratislava : Iura Edition.

- [3] Máziková, K., Ondrušová, L., & Seneši, N. (2016). *Účtovníctvo vlastníckych transakcií*. Bratislava: Wolters Kluwer.
- [4] *Medzinárodné štandardy finančného vykazovania* (International Financial Reporting Standards – IFRS) [cit. 27. 4. 2018] Dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:02008R1126-20180101&from=SK>.
- [5] Pakšiová, R. (2014). *Majetková podstata podniku*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM.
- [6] Pakšiová, R. (2016). Úloha bilančnej politiky pri zisťovaní a vykazovaní majetkovej podstaty: <The> Role of balance policy in the identification and reporting of the business property of company. *Kreovanie Finančnej Situácie Účtovnej Jednotky Prostredníctvom Nástrojov Bilančnej Politiky: Zborník Z Vedeckej Konferencie: Bratislava 21. Apríl 2016*, 90-95.
- [7] Pakšiová, R. (2017). Zisk ako indikátor rastu majetkovej podstaty a jeho analýza. *Indikátory Zmeny Majetkovej Podstaty A Ich Analýza: Zborník Vedeckých Statí*, 100-111.
- [8] Seneši, N., & Máziková, K. (2018). *Transakcie medzi spriaznenými osobami v kontexte účtovníctva*. Bratislava: Wolters Kluwer.
- [9] Sklenka, M. (2010). Výkaz peňažných tokov a jeho analýza. *Ekonomika A Informatika: Vedecký Časopis Fhi Eu V Bratislave A Sshi*, 8(2), 214-216.
- [10] *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS v znení neskorších predpisov*. [cit. 27. 4. 2018] Dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:182:0019:0076:SK:PDF>.
- [11] Šlosárová, A., & Blahušiaková, M. (2017). *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Wolters Kluwer.
- [12] Tumpach, M. (2006). *Medzinárodné štandardy na zostavenie účtovnej závierky IFRS/IAS*. Bratislava: IURA EDITION.
- [13] Tumpach, M., Manová, E., & Meluchová, J. (2014). Relevantnosť národného podnikového finančného výkazníctva v Slovenskej republike z pohľadu veriteľov ako neprivilegovaných používateľov. *Ekonomický Časopis: Časopis Pre Ekonomickú Teóriu, Hospodársku Politiku, Spoločensko-Ekonomické Prognózovanie = Journal For Economic Theory, Economic Policy, Social And Economic Forecasting*, 62(5), 495-507.
- [14] Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. [cit. 27. 4. 2018] Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/1991/513/ZZ_1991_513_20180101.pdf.
- [15] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. [cit. 27. 4. 2018] Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2002/431/ZZ_2002_431_20180101.pdf.

Register účtovných závierok:

- [16] Účtovná závierka spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., k 31. decembru 2016. [cit. 29. 4. 2018] Dostupné na: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/5881828>,
- [17] Účtovná závierka spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o., za rok končiaci sa 31. decembra 2016. [cit. 29. 4. 2018] Dostupné na: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/5681958>,
- [18] Účtovná závierka spoločnosti Kia Motors Slovakia s. r. o., za rok končiaci sa 31. decembra 2016. [cit. 29. 4. 2018] Dostupné na: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/5839531>.